

РАДИ ЦАРЕВ КЪСОГРИВАТА КОБИЛА

chitanka.info

Широкоплещестият мъж с буйна прошарена коса, падаща върху изпечените му от слънцето и вята голи рамене, изпъстрени от белези на стари рани, спря на брега, коленичи. Момчето, което носеше здрав кожен ремък, навит на кълбо, застана зад него и се вгледа напрегнато. Потокът, раздиращ долината, се вливало в продълговата яма. Пръстта по бреговете беше тъй изпотъкана от дивите животни, че не се виждаше дори една-единствена тревичка. Най-едрите дери бяха от копитата на коне.

— Днес бързоногите още не са идвали да пият вода — каза възрастният мъж. — Подай ремъка, Голямо Око...

Момчето разви гъвкавата кожена ивица, направи сръчно примка на ремъка, разпъна клупа на брега до самата вода, а другия край завърза здраво за дънера на близката върба. После взе пресен конски тор, разтърка го с пръсти и посипа внимателно опънатото кожено въже с рохкавите късчета.

— Тъй бърzonогите няма да усетят дъха на ремъка — продума полека мъжът. — А ние ще се скрием във високите треви на другия бряг...

Двамата заобиколиха водоема и се вмъкнаха в туфите висока острица. Щом разлюляха гъвкавите им стъбла, във въздуха се понесе облак от комари, които стръвно кацаха по полуголите тела, защитени само от кръста надолу с грубо обработени кожи. Хората не им обръщаха внимание, приготвяха лъковете си и дългите стрели с върхове от кремък. От време на време надничаха предпазливо между стръковете трева към безбрежната равнина на север.

Слънцето се беше вдигнало високо над главите им, когато момчето вдигна глава. Възрастният го погледна въпросително. Момчето изпълзя от прикритието, легна и постави ухо на земята. Бронзовите му рамене потръпнаха. Ухото му долавяше далечното разбъркано трополене.

— Идват!

След малко на хоризонта се появи сива начупена ивица, която бързо увеличаваше размерите си. Подир нея оставаха кълбести облаци прах. Започнаха да се очертават отделни глави, гърбове и вдигнати опашки. Табунът стигна на стотина метра от езерцето. Тогава грамадният жребец, който тичаше настани от стадото кобили и кончета, ускори хода си.

Кобилите се спряха на място, протегнали глави към водата, с разширени ноздри и втренчени очи. Краката им се свиваха нетърпеливо в колената. Жребецът процвили остро, потегли към водоема с бавен тръст.

От набитото му тяло, изтъкано от яки мускули, покрито от лъскава сива козина, от настръхналата къса черна грива и от изправената въгленява опашка лъхаше неукротима мощ. Дивото животно стигна на десетина крачки от водата, огледа се наляво и надясно, протегна тежката си груба глава, пое въздух с издутите си влажни и червени отвътре ноздри. После се вдигна на задните си крака и се върна към табуна, изпъчил широките си гърди, с напрегната дебела шия.

Кобилите го изчакаха да заеме мястото си отстрани и се спуснаха към брега. Зажаднелите животни бързаха да потопят муцуните си във водата. Двамата ловци в тревите трескаво стискаха лъковете си и не откъсваха погледи от дивеча. Табунът се беше укротил. Жivotните поемаха дълги гълтки, когато във втората редица коне внезапно настъпи раздвижване. Една млада кобила със силно издут корем се замята насам-натам. Тя препусна назад към равнината, но не изминала десетина крачки, легна като покосена на голата земя. Остана там просната, оглушена от падането.

— Хвана се! — извика мъжът и скочи на крака. — Стреляй по другите кобили...

Ловците опънаха тетивата на лъковете си до скъсване, прицелиха се и пуснаха едновременно стрелите. Каменните им върхове просвириха продължително. Ръцете им се метнаха назад с привични движения, извадиха от колчаните други стрели и отново стреляха.

Конете, сепнати от странните движения на посестримата си и от вида на хората, чиито глави и рамене се бяха подали изведнъж от тревите, се извърнаха и препуснаха панически към равнината. Едно от животните, пронизано от две стрели, търчеше последно, но изоставаше непрекъснато. Неотдавна роденото конче бягаše до ранената си майка с навирена опашчица. Когато тя рухна на тревите, неизминала и двеста крачки, жребчето, отминало напред, спря, обърна се, протегна рошавата си глава и процвили призивно. Жребецът, който препускаше сега последен, дочу зова на кончето, обърна глава и видя падналата му

майка. Той се завъртя, спусна се решително към ранената, макар че хората вече тичаха по брега на водоема.

Мъжкарят стигна до кобилата, изхриптя гневно, захапа я за врата, опита се да я повдигне. Дъхът на кръв го удари в ноздрите. Той долови, че всичко е свършено и наведе глава към обърканото мъниче. Захапа го в основата на опашчицата, тласна го силно към бягация табун. Кончето се втурна с все сила, за да избяга от повторната болка. След броени мигове бащата и синът изчезнаха в прахоляка, който се носеше над равнината. Ловците стигнаха задъхани при плячката си. Кобилата беше млада и охранена. Пасищата бяха безкрайни, тревите вкусни и хранителни, затова нейните хълбоци бяха загладени.

— Добрите духове ни помогнаха — рече бавно мъжът. — Улучихме една бързонога със стрелите си и хванахме жива друга... Трябва да им дадем от дивеча.

— Да, да — отвърна разсеяно момчето, което гледаше към пленницата, лежаща на утъпканата земя до върбата. — Какво ще правим сега?

— Оная там нека се търкаля с примката на крака, докато се укроти. А тази започваме да я дерем...

Двамата извадиха кремъчните ножове. Работеха бързо и точно, но момчето често вдигаше глава и поглеждаше към живата кобила. Дивото животно продължаваше да лежи по гърди с обтегнат назад от примката крак, сякаш все още оглушено от случилото му се изневиделица нещастие. Не измина много време и кожата на жертвата се простря на тревите. Мъжът разряза мускулите, достигна до единия бъбрек, обели от него дебелия пласт нежна мазнина. После извади двете очи на животното, отряза късче от кожата, постла го на земята и положи отгоре мазнината и очите. В това време момчето беше накъсало сноп сочни треви, с които покриха жертвените дарове.

— Вземете вкусна мазнина и очи, о, духове — промълви човекът.
— И ни пратете пак сполука...

Слънцето се накланяше към тъмната страна на хоризонта, когато дивечът беше нарязан на четири големи къса. Едва тогава двамата ловци си позволиха да изядат черния дроб, който им се полагаше по законите на племето. След това момчето приближи до брега, изми се от кръвта и загледа плененото животно, което лежеше като вцепенено.

Кобилата беше млада, нейният корем беше издут. Сигурно скоро щеше да роди мъничко конче, подобно на онова, което избута жребецът. Миналата година ловците доведоха кобила, която роди малкото си в селището. Възрастните не обръщаха внимание на животните пуснати на свобода между хижите, заградени с висока трънеста ограда, където отдавна отглеждаха полудиви овце и свине. Дивеч имаше в изобилие, нямаше защо да убиват веднага живата плячка. Децата бяха загубили умовете си по двете диви животни, забравили за своите простишки игри. Носеха им наръчи трева, пълнеха с вода издълбания от върбов пън съд. Майката и дъщерята постепенно загубваха дивата си недоверчивост. Присвиваха уши, клатеха глави, но накрая позволяваха децата да ги докосват. Страхуваха се само от дебнещите ги като дивеч кучета и от вечно загрижените мъже и жени. И не напразно. Дойде ли гладната зима, хората от селището на хълма убиха и кобилата, и тълстото конче.

Голямо Око, въздъхна дълбоко. Той още изпитваше неосъзнат смътен протест срещу решението на възрастните да убият животните. Те го гледаха винаги тъй доверчиво и дружелюбно. Готови бяха да потичат рамо до рамо с него от едната ограда до другата.

— Момче — извика мъжът, — изтичай до селището... Нека дойдат да пренесем месото. След стъмняване сивите ловци ще надушат месото и тогава ще трябва да се браним от тях...

Младият послушно затича към близките възвишения, които се издигаха на хоризонта като гърбиците на зелени великани. В подножието им започваше пътека, която постепенно се разширяваше и ставаше все по-утъпкана. После се видяха очертанията на ограда от яки колове, преплетени с бодливи клонки, която заобикаляше селището на плоския връх на малък хълм. В подножието му се виеше рекичка, скрита от гъсти върби с увиснали по клоните завеси от повет.

Куция Тур, старейшината на селището, който седеше пред въдълбаната в пръстта колиба със стени от плетени пръти, измазани с глина и покрив от суха тръстика, наду доволно бузите си, като слушаше разказа на момчето за успешния лов.

— Нощната Птица винаги е бил добър ловец — каза той бавно, — учи се от него... А и духовете са били щедри към двама ви, Голямо Око. Поднасяй им жертвии...

Старецът стана, повика трима мъже, които току-що се бяха върнали в селището с вързопи ракитак за кошници и всички тръгнаха бързешком към езерото, което беше на границата между хълмистата земя и равнината. Нощната Птица ги посрещна мълчаливо. Не подобаваше на един ловец да изглежда много доволен от умението си. Куция Тур огледа кобилата, която се беше изправила на крака и гледаше хората с диви очи. Той свали от рамото си широка торба, изплетена от лико и продума:

— Червени Коси, надени я на главата на бързоногата...

Човекът се приближи до разтрепераното животно. С ловък замах метна торбата на главата му. Кобилата потръпна цялата няколко пъти, после застана укротена, напълно безпомощна.

— Сега вържете ремък на врата ѝ и освободете примката... Тя ще върви подир този, който държи въжето...

Кобилата усетила крака си извън примката, се дръпна веднъж-дваж, но после спря свита, сякаш приклекнала, очакваща неизвестността.

— Донесете тук дивеча — рече Куция Тур.

Четиридесет мъже едва довлякоха кожата, върху която бяха натрупани четирите огромни къса месо. Старецът огледа хората си, присви хитро очи и попита:

— Тежи ли?

— Да...

— Е, деца мои. Сега ще чуете нещо... Някога живееше един ловец, когото наричахме Големия Бегач. Той ходеше на лов за бързоноги. Един ден той уби жребец и хвана кобила... Тогава Големия Бегач завързал четирите къса от дивеча два по два и ги преметнал на гърба на кобилата... Доведе я с ремък. Стигна до селището преди сивите ловци да се съберат и да го нападнат...

Мъжете се спогледаха. Нощната Птица зарови пръсти в дългата си коса, наведе се, отряза дълга ивица кожа, свърза с нея двата бута на плячката. Червени Коси му помогна и прехвърлиха свръзката през гърба на пленицата. Кобилата, която се беше укротила с торбата върху главата, приклекна уплашено. Измина миг, два, три... Нещото на нейния гръб не забиваше нито нокти, нито зъби в кожата ѝ... А наоколо се носеше тревожният мириз на кръв. Ноздрите на дивото

животно се издужаха, то вдигаше глава, остреше уши, но торбата убиваше желанието за съпротива.

И когато дръпнаха ремъка, кобилата тръгна послушно напред. Голямо Око водеше плененото животно, а четиридесет мъже носеха останалите късове месо и кожата. Тъй стигнаха до селището, където вече светеха късите червени езици на огньовете. Завързаха ремъка за един от коловете, свалиха товара и едва тогава Голямо Око се осмели да попита:

— О, Куци Туре — каза той с разтреперан глас. — Ще убием ли през зимата бързоногата и малкото, което ще се роди?

Старецът се сепна, погледна го изненадано, после погали сивата си брада и отвърна може би по-развълнувано, отколкото беше прилично за един старейшина:

— Ако всички помогнат да се съберат плодове от дъбовете и от леските, от тревите и корените, ако издирим повече пчелни хралупи и добием много сущено месо, бързоногата и кончето може да останат живи...

Голямо Око се усмихна с цялото си лице и изтича при децата, които гледаха плячката на ловците със спотаена радост. Трябваше да им разкаже веднага за обещанието на Куция Тур. И от тях зависеше дали бърzonогата щеше да остане жива — дано само се родят повече горски плодове и треви със засищащи зърна.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на **Моята библиотека** и нейните всеотдайни помощници.

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.